

СЕРЕДА

Фестиваль відбувся попри все! Тепер – черга ювілею!

Джерело фото: Твій Романів

Віктор Першко

Цього разу традиційний, із багатолітнім стажем фестиваль «Полонійна осінь у Романові» ризикував самим фактом свого проведення.

Коли анонси і оголошення про проведення фестивалю мали відчутний резонанс не лише у Романові, але й в інших громадах нашої області, втрутилися обставини, так би мовити, непереборного характеру. Удари по енергооб'єктах в Україні сягнули такого розмаху, що міста і села змушені були жити за графіками електропостачання. Графіки були суворими і призвели до спалаху песимізму, відчуття надзвичайності і драматизму ситуації. Здавалося, куди там ще й фестиваль провести у таких умовах?

Сьогодні, коли «Полонійна осінь у Романові» успішно відбулася, слід зауважити: головне – не впасти духом! Навіть за найтяжчих умов треба жити. І фестиваль у цьому сенсі винятком бути не може. Хоча б тому, що фестиваль має гарні традиції. Хоча б тому, що під час «Полонійної осені...» наочно видно той прогрес, якого досягають наші діти під егідою цілого сонну прекрасних і відданих справі педагогів. Ще одна важлива деталь – традиція, яка кувалась зусиллями багатьох людей, успішно продовжена. Не секрет, що саме у Романові з-поміж усіх громад та регіонів Житомирщини якнайкраще, найзручніше, найгармонійніше почувається якраз громада етнічних поляків.

Відоме гасло «Ми різні, але ми рідні» у Романові працює справді на ментальному рівні, але тут воно не просто працює, але й культивується всіма новими і новими порухами, проявами толеранції і взаєморозуміння. Наприклад,

виступ ксьондза Рішарда Дзюби під час церемонії відкриття фестивалю заслуговує щонайменше на високу відзнаку у номінації «Промова року», якби така нагорода була запроваджена на Житомирщині. До речі, такими нагодами послухати виступи не лише учасників фестивалю, але й його почесних гостей романівчани сповна скористатися не змогли чи не захотіли. Говоримо про це тому, що під час проведення фестивалю чимало місць у глядацькому залі залишалися вільними. Хоча навіть побіжного погляду на програму фестивалю було достатньо, аби зробити висновок про те, що подивитися і побачити у залі та приміщеннях Романівського будинку культури цього дня буде на що. Так воно насправді й вийшло, бо концертна програма «Полонійної осені у Романові» була, як завжди, вишуканою і бездоганною. Польське слово і польська пісня лунали у виконанні солістів, ансамблів, хорів. Щодо географії фестивалю, то з-поза меж Романівської селищної ради до Романова прибули учасники із Гришківців (Бердичівський район) та Довбиша. Гості фестивалю справді вразили своїми виступами, хоча й господарі «Полонійної осені...» нічим не поступалися. Звісно, у майбутньому ми матимемо куди кращі часи і умови для проведення фестивалю у Романові.

Головне – «Полонійна осінь у Романові» у 2025-му році не лише не послабила своїх позицій, а навпаки – їх лише зміцнила.

Традиція і звичка приїздити до Романова збережена і навіть підсилена. Якраз тими факторами, про які йшлося вище. Жодні перепони, незручності чи надзвичайні обставини не завадили відбутися справжньому святу, яким зазвичай вважається фестиваль. Дні польської культури у Романові, промоція польських авторів у місцевій бібліотеці, виставка «Поляки Житомирщини», яку можна було споглядати у фойє Романівського будинку культури, – все це вкупі із фестивалем дійством створює враження певного феномену, що приємно вражає. Що створює однозначний позитив

Сесія Житомирської обласної ради встановила швидкісний рекорд

с. 5

Навіщо стукають до серця стрімкі рядки нових віршів

с. 4

Війна війною, а порядок у школі має бути

с. 3

у дуже складному житті, яке переживає нині наша країна і наше суспільство.

Наступного року фестиваль «Полонійна осінь у Романові» має відбутися у 25-й раз. Четверть століття – це не лише вік досконалості і життєвої зрілості, але й неабиякий привід підсилити той феномен, який важко збагнути, але він є. Сумнівів у тому, що традицію, яка символізує братерство, добросусідство

і взаєморозуміння, і в наступному році буде не лише збережено, але й підсилено та вдосконалено, немає. Бо ж відомо, що межі для досконалості не існує, хоча до кращого завжди варто прагнути. І географія учасників, і жанрове розмаїття фестивальної програми можуть лише підсилити наступний прихід «Полонійної осені у Романові». Тож чекаємо, працюємо і готуємось. До фестивалю, як до свята!

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС 76001

Підтримай свободу слова!

ПЕРЕДПЛАТИТИ

на 1 місяць - 30,00 грн,
на 3 місяці - 90,00 грн,
на 6 місяців - 180,00 грн

У найближчому поштовому відділенні!

СПОДОБАЛАСЬ
ГАЗЕТА?

Якщо все буде добре, до весни 2026-го року ситуацію поправимо

У Романівській селищній раді триває робота з формування повноцінної бази земельної інформації

Наталія Риси́ч

Черговий виїзд головного спеціаліста відділу житлово-комунального господарства, архітектури, будівництва, благоустрою та комунальної власності Романівської селищної ради для проведення комплексу земельнопорядкових робіт на території села Червоні Хатки тривав упродовж декількох годин і стосувався низки практичних дій з приводу інвентаризації земель.

Михайло Кальчук у ході свого кількогоднинного рейду вулицями та городами села Червоні Хатки зазначає, що подібні роботи проводяться задля формування повної бази даних щодо усіх земельних ділянок, які розташовані на території Романівської громади. Відбувається виїзд на місце, верифікація, уточнення відомостей, які певним чином вже задокументовані і перебувають у так званій шнуровій книзі, яку використовує під час робочих виїздів Михайло Кальчук ще й голова старостинського округу або діловод.

Михайло Кальчук розповідає, що сам характер роботи зводиться до того, аби уточнити реальне розташування будинково-володіння із усіма господарськими будовами, конфігурації земельної ділянки, якою реально

користується господар. Часто буває, що будинку, який значиться в документах, насправді немає, а на його місці перебуває чиста земельна ділянка. Ще частіше буває так, що люди, які купують чи орендують будинок із господарськими спорудами та присадибною ділянкою, не звертають увагу на реальне відображення будинку чи ділянки землі у відповідній документації. Тож оголошення про продаж будинку із 40-ка сотками землі може бути не завжди правдоподібним. Втім, земельпорядкування та дії із інвентаризаціями потрібні не тільки для ситуацій із продажем будинково-володіння із присадибною ділянкою. У селах дуже багато офіційних доріг, але є дороги, провулки тощо, яких немає на картах, у реєстрах. Це важливо для працівників ДСНС, які вперше виїждять на місце надзвичайної події і користуються певними, не завжди реально існуючими орієнтирами.

Звісно ж, Романівська селищна рада як орган, що зобов'язаний регулювати увесь комплекс земельних питань на своїй території, зацікавлена у тому, аби у питаннях верифікації меж та конфігурацій земельних ділянок була цілковита ясність.

Тут же вирішується питання із адресними координатами та нумераціями будинків, де й досі існує багато складних ситуацій. Це дуже гарно проявляється під час сесійних засідань Романівської селищної ради, коли питан-

ня про уточнення чи присвоєння нових адрес розглядають депутати. Загалом ось така важлива і масштабна робота, якою займається головний спеціаліст відділу житлово-комунального господарства, будівництва, архітектури, благоустрою та комунальної власності Ми-

хайло Кальчук, вже проведена на території Биківського, Прутівського старостинського округів. Вже за кілька днів подібна робота буде завершена на території Соболівського старостинського округу. У селі Велика Козара такі роботи виконані на 90%. Якщо темпи робіт за участі Михайла

Кальчука будуть збережені, до кінця весни 2026-го року ситуація із впорядкуванням земельного питання у Романівській селищній раді кардинально зміниться. Після того, як буде сформовано повноцінну базу даних про всі земельні ділянки на території громади, можливості контролю, цивілізованого впливу, а також вирішення певних накладок, неточностей у земельній документації будуть набагато більшими. Ще краще і правильніше буде попереджувати виникнення спірних, складних ситуацій із межами, конфігураціями розташування земельних ділянок, які передаються в оренду, продаються або оформляються (в тому числі поділяються) як спадщина.

Насправді земельне питання в Україні й досі потребує уваги, бо всілякі реформації у сфері сільськогосподарства, адміністративного поділу неабияк вплинули на ситуацію із інвентаризацією та формуванням повноцінних баз інформації щодо землі. Слід зауважити, що держава упродовж майже трьох десятиліть не провадила цілеспрямованої та системної політики у сфері землекористування. Певні імпульси урядів України пришвидшити наведення ладу у сфері землекористування (як це було, наприклад, у часи прем'єрства Ю. В. Тимошенко) особливого покращення не принесли, оскільки земельпорядкування потребує системності, постійної уваги та належного контролю. Сьогодні вирішити ці завдання намагаються громади, створені у пору реформи із децентралізації влади. Свідками таких дій ми з вами періодично стаємо.

Програма «Зимова підтримка» запрацювала: як отримати 1 000 грн допомоги

15 листопада стартувала програма «Зимова підтримка», що об'єднує понад 10 урядових програм допомоги українцям у зимовий період. В її межах уже можна оформлювати допомогу в розмірі 1 000 грн – прийом заявок триватиме до 24 грудня.

Особливості програми

Виплата у 1 000 грн доступна всім громадянам України – її можуть отримати і дорослі, і діти. Щоб отримати допомогу на дитину, заявку подає один із батьків або інший її законний представник. На кожну дитину потрібно подавати окрему заявку.

Якщо допомогу отримує неієздатна людина, звернутися може її опікун. Для цього потрібно мати документи, що підтверджують його особу та призначення опікуном.

Важливо: виплата не надається тим, хто перебуває за межами України або на тимчасово окупованій території.

Українці можуть оформити заявку двома способами: онлайн через застосунок «Дія» або у відділенні Укрпошти. Прийом заявок розпочинається 15 листопада 2025 року і триватиме до 24 грудня 2025 року.

Як оформити заявку в Дії

Минулого року більшість українців подавали заявки через Дію, тому й цього року очікується, що онлайн-спосіб буде основним.

Якщо потрібно, оновіть застосунок до останньої версії.

Відкрийте розділ Сервіси → Зимова підтримка.

Заповніть дані та виберіть картку «Національний кешбек».

Після підтвердження заявка автоматично перейде в обробку.

Якщо у вас уже є картка «Національний кешбек», Дія запропонує її вибрати. Якщо картки ще немає – оформіть її в одному з банків-партнерів, після чого поверніться у застосунок і підв'яжіть картку для виплати.

У Дії заявку на дитину можна подати лише, коли в застосунку відображається свідоцтво про її народження. Якщо до-

кумент відсутній, це може бути через різні причини: наприклад, зміна прізвища матері після отримання свідоцтва або помилка при введенні серії та номера, ви можете додати свідоцтво про народження дитини в Дії самостійно. Якщо свідоцтво не підтягнулося, хоча всі дані перевірені, спершу зверніться до відділу ДРАЦС. Коли проблема не вирішується, подайте заявку письмово у відділенні Укрпошти.

Як оформити заявку в Укрпошті

Якщо людина отримує пенсію або державну соціальну допомогу через Укрпошту, оформлювати заявку не потрібно – виплату 1 000 грн їй нарахують автоматично на той спеціальний рахунок, на який надходить пенсія чи допомога.

Якщо пенсія надходить на рахунок у банку і людина не користується Дією, вона може із 18 листопада звернутися до відділення Укрпошти та подати заявку письмово. Так само зробити це можуть ті, у кого немає РНОКПП або хто є законним представником дитини чи іншої людини.

Ті, кому складно пересуватися, можуть зателефонувати на гарячу лінію Укрпошти 0 800 300 545, і поштар відвідає їх, щоб допомогти подати заявку. Жителі прифронтових територій, які не мають поруч відділення, можуть подати заявку письмово через мобільне відділення.

Війна війною, а порядок у школі має бути

Віктор Першко

Ситуація в освітянській галузі України дуже швидко, а, може, й несподівано може вийти з-під контролю.

І причиною такої справді загрозової для суспільства ситуації можуть бути дії української влади. Йдеться передовсім про проєкт змін до вітчизняного законодавства, де вчителям планують збільшити щотижневе навчальне навантаження, а вже в наступному році вчительство змушене буде працювати на умовах кількарічних контрактів. Хто рекомендував вітчизняним законодавцям такі і ще низку більш химерних новацій, невідомо, але це міг бути тільки ворог.

Схоже, що освітянські реформатори в Україні дуже серйозно прорахувались або ж вкотре спотикнулись на реформаторську ногу. Адже й без тих новацій, які поки що не здобули законодавчої сили, вітчизняну освіту неабияк лихоманить. Донедавна головним тригером, що подразнював хвилювання батьківської громади України, було запровадження із 1 вересня 2027 року профільного навчання у сегменті старшої школи. Для Романова і багатьох жителів Романівської громади ця проблема відома через дискусію навколо питання, де розміщувати головну базу профільного академічного ліцею, який може бути створений на території Романівської селищної ради. Що цікаво, ті активісти, які так завзято і рвучко взялися за боротьбу проти розміщення майбутнього ліцею у селі Романівці, абсолютно ігнорували суть і зміст реформи старшої школи, яка передбачала навчання упродовж трьох років (у 10-му, 11-му і 12-му класах). При цьому поза увагою громадськості губилася відповідь на питання, а де будуть навчатися щонайменше 40% випускників 9-х класів у 2027-му році, які до ліцеїв академічного профілю не потраплять через невисокий середній бал успішності за підсумками дев'ятирічного навчання. Хоча відповідь тут очевидна: дев'ятикласники зразка 2026/2027 навчального року, які не потраплять до ліцеїв академічного профілю (того, який прогнозовано з'явиться у селі Романівці), мають вступати на навчання до професійно-технічних ліцеїв (колишніх ПТУ) або ж пробувати здобувати професію у коледжах, училищах, технікумах. Враховуючи те, що ні училищ, ні коледжів, ні технікумів на Романівщині немає, постає питання про те, куди зовсім юному хлопчині чи дівчинці їхати на подальше навчання зі здобуття професії. Бо ж не секрет, що далеко не кожна сім'я погоджується нині відпускати 15-річну дитину у самостійний вирій поза межі свого села (селища) і своєї громади.

Ну а тепер повернемося до ліцеїв академічного профілю, які у 2027-му році приймуть своїх перших десятикласників. У Романівській селищній раді такий ліцей, найімовірніше, працюватиме у селі Романівці, і такий варіант його створення сьогодні набуває вигляду вже вирішеного питання. Залишилося ухвалити відповідне рішення Романівської селищної ради, яке має бути прийняте на сесії влітку наступного року. Про відповідальність депутатів нинішнього скликання Романівської селищної ради можна було б і не говорити. Хоча б тому, що до літа 2026 року в Україні можуть бути проведені місцеві вибори і вирішувати остаточну долю академічного ліцею будуть депутати майбутньої каденції. Якщо ж місцева влада залишатиметься у незмінному вигляді щонайменше до червня 2026 року, тоді питання про утворення ліцею академічного профілю у селі Романівці вирішуватимуть теперішні депутати. Але це рішення сьогодні вже можна вважати другорядним, бо іншого варіанту фактично немає. Адже хто із депутатів (нинішніх чи вже новообраних) візьме на себе відповідальність за позбавлення Романівської селищної ради осередку старшої школи, де ліцей отримуватимуть фактично путівку на навчання у вузах України? Правильно – ніхто. Тому висновок очевидний – **ліцей академічного профілю у Романівській селищній раді має бути створений однозначно.**

Але ж інші питання залишаються. І вони вирішуються не у Романові чи Житомирі, а виключно на рівні Міністерства освіти та науки. Досі невідомими залишаються суто організаційні питання діяльності новостворених ліцеїв. Типових нормативних документів, які гіпотетично будуть регламентувати діяльність профільної школи, досі немає. Немає навіть проєктів. Їх обіцяють навесні! Якими будуть штати, посади працівників педагогічно-ви-

кладацької ланки, якими інструктивними документами доведеться користуватися і керуватися під час роботи академічних ліцеїв? Якою буде зарплата педагога у ліцеї академічного профілю? За логікою, вона мала б бути вищою, аніж у педагогів класів гімназійного рівня, але щодо конкретики – тут повна невизначеність. Ще одна пересторога, яка нині тривожить організаторів ліцеїв академічного профілю, стосується процесу перепідготовки і підвищення кваліфікації тих педагогів-викладачів, які у них працюватимуть. Особливо тих, хто викладатиме так звані спецкурси, предмети за вибором і т. п. у 11-х, а потім і в 12-х класах. Розпочинати процес такої перепідготовки у 2026-му, а тим паче у 2027-му роках – однозначно запізно. Однак жодних програм, курсів із перепідготовки викладачів для ліцеїв академічного профілю досі немає. Окрема опція у процесі діяльності майбутнього ліцею академічного профілю – його директор. Годі й казати – це має бути надсучасний менеджер із чіткою уявою та можливістю реального моделювання діяльності того навчального закладу, яких в історії нашої країни ще не було. І, як не прикро це визнавати, із кандидатами на посаду такого директора у нас також не густо.

Тепер про відповідальність влади. Точніше – про роль і місце місцевої та центральної влад у процесі творення ліцеїв академічного профілю. Профільне міністерство освіти та науки України вочевидь зриває усі ймовірні графіки з підготовки та запровадження закладів освіти для старшої школи із вересня 2027 року. Хтозна наскільки можливим і головне – вчасним може бути процес постачання до ліцеїв академічного профілю обладнання до кабінетів та лабораторій, яких потребує суто профільне навчання. Щодо місцевої влади, то і громади, а особливо обласні управління освіти мають вже сьогодні чітко визначитися із тим, де, у яких громадах академічні

ліцей профільного типу будуть утворені згідно з усіма передбаченими законодавчими нормами. Адже, наприклад, усім зрозуміло, що сусідня від нас Довбиська громада не матиме змоги створити ліцей академічного профілю. Така ж або майже така ж ситуація і в Миропільській громаді, де із 2027-го року залишиться лише початкова та гімназійна ланки навчання (учні 1-9 класів). Ну а громада, яка матиме умови та належну навчальну базу для створення ліцею академічного профілю, візьме на себе дуже велику відповідальність. І то – не лише стосовно забезпечення навчальної функції створеного у громаді ліцею, але й щодо забезпечення підвозу усіх без винятку ліцейців. Навіть якщо вони дістаються до місця навчання із інших громад. Звісно, ліцей академічного профілю – це потужний заклад, який однозначно додає ваги і авторитету тій громаді, де він буде утворений. Водночас він передбачає неабияку відповідальність. Досі місцеві громади, починаючи від їхніх керівників, від депутатів місцевих рад не зовсім адекватно уявляють якраз рівень відповідальності за діяльність такого ліцею.

Але ж повернімося до початку нашої розмови. До того законопроєкту, згідно з яким вчитель змушений буде працювати в умовах збільшеного навантаження, в умовах контракту, за відсутності доплат за стаж, звання, рівень кваліфікації тощо. Руйнівний і деструктивний характер щойно народженого у нетрах Верховної Ради України реформаторського освітянського «дива» для всіх очевидний. Не доведи Боже нардепи спроможуться його ухвалити. Тоді розпочинати новий 2026/2027 навчальний рік у більшості шкіл, гімназій та ліцеїв України буде нікому. Ну а питання про створення і розвиток ліцеїв академічного профілю відпаде як неможливе. Якщо поглянути на можливі наслідки таких реформаторських дій, то найпершим і найочевиднішим результатом таких «інновацій» стане плагиат для України на шляху до подальшої євроінтеграції. У Європі не прийнято спілкуватися із націями та народами, що неспроможні засвідчити повагу до професії педагога. А тим паче із країнами, які не можуть навести елементарного порядку у сфері освіти та навчання. І це матиме вигляд вирок для України.

Наступна, 74-а, у наступну п'ятницю

Віктор Першко

На черговій, 74-й, сесії Романівської селищної ради, яка запланована на п'ятницю, 28 листопада 2025 року, пропонується розглянути 18 пунктів порядку денного.

Як правило, це питання повсякденного життя Романівської громади, хоча кожне із питань, які виносяться на розгляд у сесійному залі, має свою історію, вивчення

та обґрунтування. **Ми сповіщаємо про сесію з огляду на зростаючу увагу громадськості**

до діяльності місцевої влади, роботи депутатів і рішень сесій та засідань виконкомів.

Нагадуємо, що на сесії може бути присутній будь-який громадянин Романівської селищної ради або ж навіть гість Романівщини. Однак законодавчі та регламентні вимоги передбачають реєстрацію таких громадян, яку варто провести завчасно, тобто не пізніше 17-ї години дня, що передуює проведенню сесії. У нашому випадку – не пізніше 17-ї години 27 листопада 2025 року.

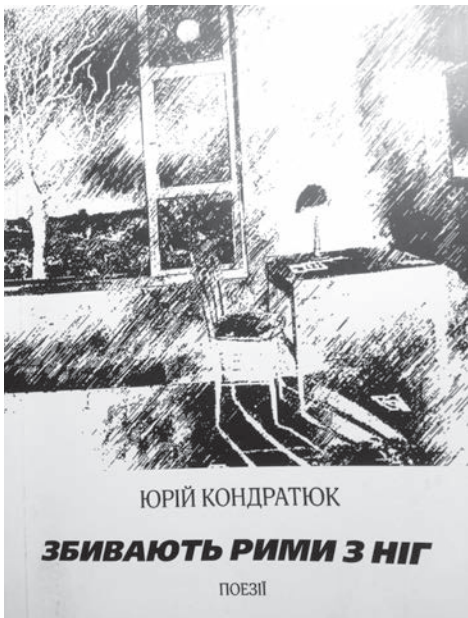
Для представників громадськості нагадуємо, що участь у роботі сесії місцевої ради свідчить про увагу до роботи самоврядного органу. Тим паче, що громадські активісти, які виявили бажання взяти участь у роботі сесії і проійшли належну реєстрацію, мають

можливість під час сесії вносити зауваження, ставити певні запитання, а також виступати у запропонований рішенням сесії час. Як правило, громадські активісти отримують право на виступ у ході сесії під час розгляду пункту «Різне». Зазначимо, що депутати зберуться до завершення 2025 року ще на одну сесію для ухвалення бюджету на 2026-й рік. Бюджетна сесія, як правило, проводиться вже у грудні, після того як депутати Верховної Ради України ухвалить Державний бюджет 2026-го року, а сесія Житомирської обласної ради розгляне та затвердить бюджет Житомирщини на 2026-й рік. Ось тоді розглянуть бюджетне питання і у Романові.

Навіщо стукають до серця стрімкі рядки нових віршів

Віктор Радчук

Поетична збірка Юрія Кондратюка «Збивають ритми з ніг» з'явилася на світ у 2025-му році і особливої уваги у читачької аудиторії досі не здобула.

Про появу новинки від Юрія Павловича Кондратюка кількаразово згадувало середовище поетів і літераторів Житомирщини, але відгуків, вражень від поезій, так званих іронізмів від автора збірки «Збивають ритми з ніг» досі не прозвучало. Воно й не дивно, адже круговерть подій, які лавинами накочуються і проникають у всі щілини нашого сьогодення, залишає поза нашою увагою речі, які осягнути, сприйняти чи осмислити дуже важко. Тим паче – на ходу, а точніше – у шаленій гонитві часу, коли дріб'язкове змішується із величним насправді дивовижним чином.

І все ж таки перш ніж зазирнути у щойно видану книжку поезій, вирішив скористатися порадою Юрія Кондратюка, висловлену ним у передмові до своєї знакової і популярної серед поетичних гурманів збірки «Римські сентенції», яка побачила світ ще у 2009-му році. «...а спробуйте перед тим як відкрити першу сторінку, послухати «Реквієм» Моцарта, або щось із ранніх «PINK FLOYD», або Ріка Вейкмана, або Берліоза, або...». Тож – спробував..

Справді, читати, відчувати написане, аби стежити за відтінками значення тих рим, що створені будь-яким поетом, потрібна відповідна аура настрою, певна психологічна налаштованість на сприйняття дуже глибоких, іноді втаємничених душевним інтимом думок. Але велич поетичного слова якраз у тому, що воно закликає до пошуку істини, співпереживання і, звісно ж, до насолоди чути і відчувати порух думки і ще більшою мірою – порух людської душі. Неймовірно багатство тематичної палітри збірки Юрія Кондратюка «Збивають ритми з ніг» вражає кожного, хто матиме можливість познайомитись хоча б із невеликою децимою створених автором поезій, більшість із яких створені з приводу певних подій, дат або ж навіть присвячені (посвячені) певним людям. Вражає щирість і зумовлена нею ж правдивість поетичного слова Юрія Кондратюка. Ще більш вражає довершеність, моральна і світоглядна досконалість певних висновків, які випромінюються поетичними строфами.

*Можеш не писати, не пиши!
Не тули слова кілком у душу!
Заримовано нещире – не вірші!
Плід сухого дерева не струшуй.*

*Можеш не писати, не пиши!
Бог не дав, не полетиш безкрилим.
Не торгуй великим за гроші,
Не тягни з душі останні жили.*

*Можеш не писати, не пиши!
Вірші не складаються без Бога!
Це не праця, таїна душі.
А якщо.. Народиться убоге!*

*Можеш не писати. Не пиши!
Вірші, це коли душа у небі,
А коли вона у спорихі,
Іноді кричу я сам до себе:
Можеш не писати, не пиши!*

Звучить як гімн поетичного таланту, як гасло тих, кому «Бог дав» і вони присвятили своє життя поетичному слову. Те, що до когорти таких висвячених у служінні слову людей належить Юрій Кондратюк, засвідчує кожен його поетичний порух як реакція автора на події нашого сьогодення у вигляді філософсько-мистецьких абстракцій, одкровенень і висновків..

*Поет живе у самоті
У люди йде лише знічев'я
Його рядку як сироті
Не зовсім тепло у харчевнях*

*Поет живе в своїх думках
З ними встає з ними лягає
Поети завжди на хрестах
Розп'яті а суєтність зграї
Зжирає самоту жебрюта
Зжирає душу і рядки
Поет він завжди навпаки
Та тільки траурні вінки
Поетові закривають рота.*

Ці рядки Юрій Кондратюк присвятив своєму другу і письменнику – побратиму Анатолію Сірику в знак пам'яті та поваги до одного із старійшин літературного цеху Житомирщини, який два роки тому пішов із життя. Але кожне слово поета викресане у власній творчій біографії, загартоване багатолітніми стежками поетично-літературної роботи.

*Ночі недоспані
Каюся Господи
Світять хрести із Голгоф
Руки розхристані
Роки освистані
Вірші написані
Маряться списками строф..*

Читаючи рядки кількох поетичних збірок (не лише щойно виданої «Збивають ритми з ніг») Юрія Кондратюка, важко уявити чи певним чином змодельовати творчий процес, а тим паче зрозуміти силу генерації творчих рефлексій людини, яка не лише пише вірші, не лише досить успішно працює у краєзнавчому музеї Романівщини, але й відома своїми унікально талановитими роботами та витворами з різьби по дереву. Рецепт такого успіху загалом неможливо осягнути чи розгадати сповна чи в деталях...

*Навіщо стукають до серця
Стрімкі рядки нових віршів
Де в похололо-теплім скерцо
Натхнення бавить зграйку слів
Навіщо падає останній
Кленовий лист у мій блокнот
І дощ думок безперестанний
Кому потрібне те читання
Поет насправді Дон Кіхот*

У літературознавстві часто користуються терміном «проблематика творів». Зазвичай саме проблематика визначає жанрову спрямованість або ж навіть ідейне чи (ідеологічне) забарвлення літературного твору. Якби спробувати охарактеризувати поетичний доробок Юрія Кондратюка на предмет суто світоглядно-ідейних спрямувань чи орієнтацій, то пересічний читач може без будь-яких зауважень стверджувати, що громадянське звучання творів Юрія Павловича досягло вершин досконалості, переконливості у багатьох сенсах і розуміннях засад гуманістичного трактування нашого минулого і нашого повсякдення. Автор збірки «Збивають ритми з ніг» напрочуд швидко, часто дуже лаконічно і при цьому досить щиро озивається на злобу дня. Можна поринути у багатогранну мозаїку його строф і рим, які стали реакцією митця на виклики часу.

*Історія ходить по колу
За гітлером приходять путін
За путіним буде распутін
І знову натиск курковий
Та навіть вінок терновий
Чомусь не мінєє суні*

Можна подивуватися, як влучно, вищепно і водночас просто Юрій Кондратюк уявляє наші майбутні і прийдешні завдання із повернення України до мирного життя. Це десь там, біля «трону», продукуються стратегії з відбудови, плани на п'ять чи десять років українського відродження, а наш автор пише про це скупі, але дуже точно:

*Повернути смак меду і сонця
Повернути смак кави й дощу,
Повернути смак яблук і хліба
Повернути сміх дітям на вулицях*

І загалом таких реакцій поета у його збірці «Збивають ритми з ніг» як заведено багато. На катастрофи із відключення світла як наслідок смертоносних атак на всю життєву інфраструктуру нашої країни автор збірки реагує дуже однозначно:

*орієнтовний графік відключень
нам всточортів а вам
злidianь і дітям сучим
світить на покуті путін
мокианських боліт рабам*

Юрій Кондратюк присвячує свої поетичні «римми» багатьом своїм землякам. Як правило, це воїни-захисники, які вступили на герць із одвічним ворогом-супостатом, заплативши за це своїм життям. Поезії «Він пішов на війну» (пам'яті Олександра Ількова), посвята бійцям ЗСУ Роману та Олегу Борисевичам «Захід кривавим багрянцем небо заюшив» варто прочитувати часто і всім. Аби розуміти і зрозуміти той сенс, чому ми живемо і чому ми боремось.

Окремим рядком варто замітити і відзначити поетичні рядки Юрія Кондратюка, за якими легко вгледіти справді вправного і талановитого поета-пісняря. Віночок поезій «Дорога додому», «Доля вицвіла», «FINITA LA COMEDIA» можна назвати вдалим і доречним акордом загалом всієї збірки. Пісенний епос ліричного і громадянського звучання має ще стати мистецьким витвором не лише у Романові, але й скрізь і всюди, кого здатні «збивати ритми з ніг». Рим від поетично-невтомної душі Юрія Кондратюка.

Сесія Житомирської обласної ради встановила швидкісний рекорд

Віктор Першко

Романівчани рідко коли звертають увагу на повідомлення про роботу сесій Житомирської обласної ради.

Більш привабливішою для жителів Романівської громади видається робота місцевих депутатів Романівської селищної ради. І це зрозуміло, бо Житомир і обласна рада – це трохи далекувато, а місцева влада – тут і вдома.

Однак 28-ма сесія Житомирської обласної ради (відбулася 13 листопада) може здивувати навіть бувалих депутатів і громадських активістів, які хоча б іноді стежать за роботою обласного парламенту Житомирщини. Перше, що вразило, – це швидкість розгляду питань, запропонованих для розгляду у сесійному залі, і злагодженість депутатського корпусу. Адже розглянути і ухвалити рішення із 123 питань, витративши на все про все не більше двох годин – це, мабуть-таки, рекорд. Якщо хтось із читачів, поспішаючи із висно-

вками, скаже, що депутати просто тиснули кнопки, то це не так. Річ у тому, що будь-які неузгодженості, більшість зауважень, які виникали у депутатів обласної ради, були детально вивчені і так само уважно обговорені під час засідань постійно діючих комісій Житомирської обласної ради. Депутат-романівчанин Ігор Ходак зазначає, що проведенню сесії передувала дуже масштабна робота депутатських комісій, які працювали упродовж двох тижнів напе-

редодні проведення сесії. Ще один чинник – погоджувальна рада, яка ще раз, вже зовсім напередодні сесії, розглянула та узгодила проекти рішень 28-ї сесії. Тому вже у сесійному залі обговорення та дискусії торкнулися не більше двох десятків питань із 123-х, які були розглянуті і після чого депутати ухвалили низку рішень.

Питань, які безпосереднім чином стосувалися Романівської селищної ради, під час сесії було лише декілька. Депутати затвер-

дили рішення про призначення директора Романівського психоневрологічного інтернату Житомирської обласної ради Віктора Васильовича Ніколайчука, який пройшов напередодні проведення сесії випробування у ході співбесіди на засіданні депутатської комісії з охорони здоров'я, соціального захисту та ветеранської політики. Ще одне питання «Про надання у користування мисливських угідь громадській організації «Ольшанська організація мисливців та рибалок» також було розглянуте на сесії, і з цього приводу було ухвалене позитивне рішення.

Загалом 28-ма сесія Житомирської облради була напрощуд результативною якраз у кількості кадрових призначень: депутати ухвалили рішення про призначення директорів маже двох десятків підприємств, установ та організацій, підпорядкованих Житомирській обласній раді. Своїх керівників отримали кілька психоневрологічних інтернатів Житомирщини, на керівні посади директорів кількох дитячо-юнацьких спортивних шкіл кількох спеціалізацій сесія призначила нових керівників. До підсумків сесії слід віднести і призначення

директора Коростишівського педагогічного училища, директорки обласної бібліотеки для дітей та юнацтва, керівника міжлікарняної аптеки, начальників Бердичівського та Звягельського міжміських бюро технічної інвентаризації. Якщо взяти до уваги, що депутати внесли зміни у контракти із 21 керівником підприємств та організацій комунального підпорядкування, якщо врахувати, що ухвалили **важливі зміни до Положення про преміювання та встановлення надбавок керівникам комунальних закладів та установ**, що перебувають у підпорядкуванні Житомирської обласної ради, то і тут результат депутатської роботи претендує також на позитивну оцінку.

Наостанок зауважимо, що наступна чергова сесія пройде у грудні 2025 року. Зазвичай груднева сесія приурочена затвердженню бюджету Житомирщини у новому році. Ну а особливістю сесії обласної ради у грудні 2025-го року має стати виступ голови Житомирської ОВА Віталія Бунечка, який прозвітує ще й про виконання бюджету 2025-го року. Це також цікавий та інформаційно насичений аспект майбутньої події.

Черговий похід – разом. Тобто «Пліч-о-пліч»

Віктор Єрофєєв

У понеділок, 17 листопада 2025 року, у Романові стартував новий сезон змагань під егідою «Пліч-о-пліч. Всеукраїнські шкільні ліги».

Першим видом змагань, які проходили у спортзалі Романівського ліцею № 1, став волейбол. Для участі у змаганнях до Романова прибули чотири команди дівчаток, сформовані із учнів 5-9 класів. Цікаво, що минулорічні фаворитки, дівчатка із Будничівської філії Романівського ліцею № 2, у цьому році трохи не дотягнули до перемоги і посіли лише друге місце. А першими були представниці Костянтинівської філії Биківського ліцею. Третє і четверте місця у волейбольному турнірі серед дівчат посіли команди материнських ліцеїв – Биківського (III місце) та Старочуднівсько-гутианського (IV місце).

Особливу подяку організаторам змагань висловлюють педагогам-тренерам виступаючих команд О. М. Мельнику (Костянтинівська філія), В. М. Дубенюку (Будничівська філія) та В. І. Мельниченко і П. П. Гою із Биківки та Старочуднівської Гути відповідно.

Слід зауважити, що вчителям фізвиховання, які займаються підготовкою спортивних команд для участі у стартах «Пліч-о-пліч. Всеукраїнські шкільні ліги», доводиться працювати у дуже складних умовах. Адже діти, які навчаються у вищезгаданих навчальних закладах, приїждять до ліцеїв із різних сіл. Після занять, як пра-

вило, транспорт відвозить дівчату додому, тож тренерам-педагогам часу для занять (як правило, неоплачуваних) просто немає. Доводиться використовувати кожен вільну хвилину під час занять, коли юних спортсменок можна ознайомити із правилами гри у волейбол та дати найголовніші навички для гри на майданчику. Звісно ж, волейбол сьогодні користується чи не найбільшою популярністю у школярів та ліцеїстів, тому такі змагання знаходять найбільше вболівальників.

Попереду у Романові змагання за програмою ліг «Пліч-о-пліч» у хлопчиків, де прогноуються запеклі протистояння між ліцеями, філіями та командами волейболістів. А якщо розповісти про всі старти під егідою «Пліч-о-пліч», то черговий сезон цього загальнонаціонального спортивного проекту має бути ще більш масштабним, аніж торік. Адже видів спорту, які відтепер входять до програми змагань «Пліч-о-пліч», побільшало. Хтозна наскільки це добре, але у педагогів і тренерів

ліцеїв, які розташовані у сільській місцевості, ніхто поради не питав. Особливих фінансових чи будь-яких матеріальних ресурсів, які могли б підкріпити супровід змагань під назвою «Пліч-о-пліч», держава чи ініціатори проекту так і не передбачили. А це і спортивна форма, інвентар, пальне для шкільних автобусів, якими доставляють дітей до місця змагань. Хтозна наскільки довговічним виявиться проект «Пліч-о-пліч» в Україні, адже практика проведення шкільних спартакіад була напрацьована із урахуванням можливостей навчальних закладів і жодних вдосконалень на зразок запровадження нових, іноді дуже чудернацьких видів спорту не передбачала. Щодо суто спортивних перспектив ігор «Пліч-о-пліч», то вони могли б бути передумовою для створення у певних навчальних закладах відділень ДЮСШ (якщо там існують для цього елементарні передумови).

Це все міркування. А попереду – низка змагань різного рівня, бо після того як пере-

можці визначаються у громадах, настає пора зональних турнірів, а ще потім – змагань районного та обласного рівня. Тобто перспектива «Пліч-о-пліч» сягає не лише наступної зими.

Але й весни вже 2026-го року. Тут, як кажуть, аби дожити і витримати! Але все одно – дітям змагання, як правило, в радість. Та ще й у наш час. Так що – тримаймося. Звісно ж, пліч-о-пліч!

Цукровий діабет: як узяти хворобу під контроль і жити повноцінно

Цукровий діабет – одна з найпоширеніших неінфекційних хвороб, з якою живуть понад 589 мільйонів дорослих людей у світі, а за прогнозами, до 2050 року їхня кількість перевищить 850 мільйонів.

В Україні діабет діагностовано у понад 1,3 мільйона людей, і ще близько 600 тисяч не знають, що вже мають це захворювання.

Хронічно підвищений рівень глюкози за діабету з часом пошкоджує судини й нерви, що

погіршує стан серця, нирок, очей, шкіри та інших органів. Це також ускладнює загоєння ран і підвищує ризик інфекцій.

У Всесвітній день боротьби з цукровим діабетом Центр громадського здоров'я нагадує, що цю хворобу можна взяти під контроль, і розповідає, як це зробити.

Що таке цукровий діабет

Цукровий діабет – це хронічне захворювання, яке виникає, коли підшлункова залоза або не виробляє достатньо гормону інсуліну, або організм не може ефективно використати інсулін, що виробляється. Саме інсулін дозволяє глюкозі (цукру) з крові потрапляти в клітини, де вона використовується

як джерело енергії чи зберігається. Якщо цей процес порушений, клітини не отримують енергії, а зайвий цукор у крові з часом завдає шкоди організму.

Для Всесвітнього дня боротьби з цукровим діабетом не дарма обрали 14 листопада, адже саме в цей день народився канадський лікар сер Фредерик Грант Бантинг, який разом зі своїм студентом Чарльзом Бестом відкрив інсулін у 1921 році. Завдяки їхньому відкриттю вдалося врятувати мільйони життів, а діабет перестав бути смертельним вироком.

Типи діабету

Розрізняють три типи діабету, але незалежно від типу цукровий діабет погіршує роботу всіх органів і систем організму. Без контролю він може призвести до інфаркту, інсульту, втрати зору чи ураження нирок.

Цукровий діабет I типу виникає через аутоімунне ураження клітин підшлункової залози – виробництво інсуліну майже зупинено. Найчастіше проявляється в дітей і молодих людей. В Україні нині налічується понад 190 тисяч випадків ЦД 1 типу.

Цукровий діабет II типу часто пов'язаний із надлишковою масою тіла, малорухливістю, нездоровим харчуванням. Організм нечутливий до інсуліну або виробляє його недостатньо. В Україні ЦД 2 типу діагностовано в понад 1,26 мільйона людей.

Гестаційний діабет – це підвищення рівня глюкози в крові, що вперше виявляється під час вагітності. Зазвичай гестаційний діабет минає після пологів, але підвищує ризик розвитку діабету II типу в майбутньому як у матері, так і в дитини.

Симптоми, на які варто звернути увагу

Є низка відчуттів і порушень, які можуть свідчити про наявність цукрового діабету або переддіабетного стану:

- постійна спрага та часте сечовипускання;
- відчуття втоми, сонливість;
- погіршення зору;
- повільне загоєння ран.

Якщо у вас є один або більше з цих симптомів, зверніться до сімейного лікаря.

Профілактика та контроль діабету

Більшість випадків захворювання – цукровий діабет II типу. Він часто піддається профілактиці або принаймні уповільненню розвитку за допомогою здорового способу життя, до якого входять:

- регулярна рухова активність (аеробна + силова);
- збалансоване харчування: більше овочів, бобових, цільних злаків; менше доданих цукрів і насичених жирів;
- підтримання здорової маси тіла;
- відмова від тютюну та алкоголю;
- якісний сон і управління стресом.

До змін способу життя за потреби може додаватися сучасна фармакотерапія (за призначенням лікаря).

Діабет можна контролювати – головне, діяти вчасно. Раннє виявлення та своєчасне лікування допомагають уникнути ускладнень і жити повноцінним життям.

Джерело:

Центр громадського здоров'я

Невидима небезпека: що варто знати про антибіотики

Антибіотики – це критично важливі ліки, а не вітаміни.

Якщо їх пити про всяк випадок чи не за призначенням, вони втрачають силу, бо бактерії легко набувають стійкості до них. Їхня стійкість – це наша вразливість.

Протимікробні препарати у світі розділяють на три групи: доступу, спостереження та резерву:

- Антибіотики групи доступу – це препарати першого вибору, з найнижчою ймовірністю резистентності.

- Антибіотики групи спостереження призначають, коли антибіотики першої лінії не діють.

- Антибіотики групи резерву – це препарати, призначені на крайній випадок порятунку життя і здоров'я, коли ніщо інше на інфекцію вже не діє.

Серед головних причин розвитку антибіотикорезистентності є надмірне використання антибіотиків та недотримання призначеного лікарем курсу лікування. Внаслідок резистентності антибіотики та інші протимікробні препарати (як давно відомі, так і нещодавно винайдені) стають неефективними, а інфекції стає важко або неможливо вилікувати.

Особливо небезпечна стійкість до протимікробних препаратів у час війни. За правильного застосування такі ліки ряту-

ють життя пораненим і хворим військовим. Проте якщо резистентність до таких ліків поширилася, це сильно ускладнює лікування й одужання пацієнтів.

ЯКИХ РЕКОМЕНДАЦІЙ ВАЖЛИВО ДОТРИМУВАТИСЯ ПАЦІЄНТАМ?

- Приймати протимікробні препарати лише за призначенням лікаря, у жодному разі не займатися самолікуванням.

- Не використовувати антибіотики для лікування вірусних інфекцій.

- Проходити повний курс лікування згідно з призначенням лікаря, не пропускати прийом ліків, не переривати лікування, навіть якщо стало краще.

- Не ділитися протимікробними препаратами з друзями чи родичами і не призначати їм лікування.

Щоб запобігти стійкості до антибіотиків, медичним працівникам необхідно:

- Дотримуватися гігієни рук, забезпечувати чистоту інструментів, медичного обладнання та приміщень лікарні.

- Призначати протимікробні препарати лише тоді, коли вони необхідні, відповідно до чинних галузевих стандартів.

- Говорити з пацієнтами про те, як правильно приймати протимікробні препарати, про стійкість до антибіотиків та про небезпеку їхнього неправильного використання.

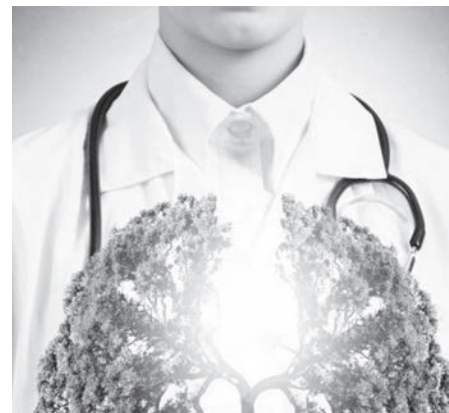
- Комунікувати з пацієнтами про профілактику інфекцій.

Пам'ятайте: коли справа дійшла до антибіотиків, не керуйтеся порадами пересічних громадян, а орієнтуйтеся на рекомендації медичних фахівців. Якщо ви хворієте, зверніться по медичну допомогу, бо призначати антибіотики – справа лікаря.

Джерело: ДУ «Житомирський ОЦКПХ МОЗ України»

21 листопада – Всесвітній день боротьби з ХОЗЛ

21 листопада відзначається Всесвітній день боротьби з хронічним обструктивним захворюванням легень (ХОЗЛ).

Щороку цей день покликаний підвищити нашу обізнаність, сприяти обміну знаннями та обговоренню шляхів зменшення тягаря ХОЗЛ у всьому світі.

Тема цього дня у 2025 році – «Задишка. Думайте про ХОЗЛ». Вона нагадує: хоча ХОЗЛ є третьою за поширеністю причиною смерті у світі, захворювання досі часто залишається не діагностованим або помилково діагностованим. Це означає, що тисячі людей не отримують своєчасного та правильного лікування. За оцінками ВООЗ, понад 390 мільйонів людей у світі живуть із ХОЗЛ, і лише близько половини пацієнтів знають про свій діагноз.

ХОЗЛ – це не окреме захворювання, а узагальнюючий термін для хронічних запальних процесів у легенях, що виникають через тривале подразнення дихальних шляхів шкідливими речовинами. Основні причини – тютюновий дим, промисловий пил, а також вірусно-бактеріальні інфекції, які ушкоджують бронхи та легені.

Діагноз ХОЗЛ слід розглядати у пацієнтів із такими симптомами:

- задишка;
- хронічний кашель;
- виділення мокротиння;
- рецидивуючі інфекції нижніх дихальних шляхів;
- наявність факторів ризику (куріння, вплив пилу, диму від палива чи шкідливих виробничих чинників).

Повністю вилікувати ХОЗЛ неможливо, тому слід вжити всі заходи, аби попередити цю недугу:

- найефективніший спосіб запобігти ХОЗЛ – відмовитися від тютюнопаління та пасивного куріння. У колишніх курців ризик значно знижується вже протягом кількох років;

- провітрювати приміщення та користуватися безпечними джерелами тепла і палива. Велику роль відіграє екологічна безпека: чисте повітря, якісні умови праці та відмова від використання небезпечних видів палива у побуті;

- використовувати захисні засоби при роботі у запиленних або хімічно небезпечних умовах;

- підтримувати фізичну активність і робити дихальні вправи. Регулярна фізична активність допомагає підтримувати належний рівень легень у людей із встановленим діагнозом;

- регулярно проходити медичні огляди, особливо якщо є фактори ризику;

- щепитися від грипу та пневмококової інфекції.

Рання діагностика і своєчасне лікування ХОЗЛ здатні суттєво покращити якість життя пацієнтів та знизити тягар хвороби для суспільства.

Бережіть легені – уникайте факторів ризику, звертайтеся до лікаря при перших симптомах і дбайте про своє здоров'я!

Джерело: ДУ «Житомирський ОЦКПХ МОЗ України»

Гороскоп на тиждень 19 листопада - 25 листопада

ОВЕН

Тиждень принесе Овнам відчуття оновлення. Ви раптом побачите альтернативний шлях там, де, здавалося, був глухий кут.

ТЕЛЕЦЬ

Тельцям важливо цього тижня поставити межі. Люди можуть чекати від вас більше, ніж ви готові дати – і саме час пояснити правила гри.

БЛИЗНЮКИ

Для Близнюків тиждень дуже динамічний. Ви зможете швидко реагувати на зміни й отримувати від цього вигоду.

РАК

Раки відчують полегшення. Атмосфера тижня м'яко розгладжує внутрішню напругу. У стосунках стане простіше.

ЛЕВ

Левам цей тиждень обіцяє потужний прилив натхнення. Ви знову відчуєте смак до життя. Робочі ідеї зайдуть на ура.

ДІВА

Діви можуть знайти відповідь на питання, яке давно їх турбувало. Недосконалі деталі перестануть дратувати – з'явиться ясність.

ТЕРЕЗИ

Для Терезів тиждень стане часом внутрішнього балансу. Ви перестанете сумніватися там, де раніше вагалися.

СКОРПІОН

Можливий прорив у фінансовому питанні або важлива розмова, яка все змінить. Тиждень працює на вас – скористайтеся цим.

СТРІЛЕЦЬ

Стрільцям варто сфокусуватися на одному головному напрямі. Розсіювання сил зараз тільки заважатиме.

КОЗЕРІГ

Козероги цього тижня знайдуть опору в собі та у найближчому оточенні. Робочі питання підуть легше, ніж очікувалося.

ВОДОЛІЙ

Водолії відчують прилив творчої енергії. Ідеї з'являтимуться буквально на ходу. Тиждень підштовхує до експериментів – і вони будуть вдалимими.

РИБИ

Рибам тиждень принесе легкість і ясність. Ви перестанете тягнути за собою зайві переживання. Чудовий період для відпочинку, теплих розмов.

Джерело: TCH

Смачного!

Крем-суп з плавленим сиром

Інгредієнти: 3 картоплини, 2 середні морквини, 1-2 зубчики часнику, 1 куряче стегно, 1 цибулина, 1,5 л води, 140 г замороженого плавленого сиру, 2 ст. л. олії, 1/2 ч. л. куркуми, сіль і перець до смаку, зелень для подачі (за бажанням), 3-4 скибки білого хліба (для крутонів).

- Овочі помийте та почистьте, наріжте кубиками. Часник розчавіть ножем. У каструлю з товстим дном

додайте 2 ст. л. олії, розігрійте. Викладіть в розігріту олію нарізані цибулю, моркву та часник і смажте, помішуючи, 3-5 хв.

- Додайте в каструлю до овочів картоплю, перемішайте і смажте інгредієнти разом ще 3 хв.

- Додайте до овочів куряче стегно та залийте інгредієнти 1,5 л води. Доведіть воду до кипіння та варіть бульйон на маленькому вогні 30 хв, за потреби знімаючи з поверхні піну. Наприкінці приготування посоліть та поперчіть бульйон собі до смаку, додайте 1/2 ч. л. куркуми для кольору.

- Готовий бульйон зніміть з вогню. Стегно вийміть та відкладіть. А бульйон та овочі подрібніть занурювальним блендером до однорідності.

- Натріть на крупній терці 150 г плавленого сиру та додайте його до крем-супу. Поставте каструлю на вогонь та варіть 2-3 хв, помішуючи, щоб сир розтанув.

- Для крутонів: 3-4 скибки хліба наріжте кубиками та підсушіть на сухій пателі або в духовці, додайте до супу перед подачею.

Варення з гарбуза з цитрусовими

Інгредієнти на 2 л варення: 1,5 кг гарбуза, 2 лимони, 2 апельсини, 1 кг цукру.

- Почистьте та поріжте кубиком 1,5 кг гарбуза. Натріть педру з 2 лимонів та 2 апельсинів. Далі почистьте цитрусові від білих шкірок та поріжте м'якуш кубиком. Заберіть кісточки, якщо вони є.

- Викладіть у каструлю гарбуз та цитрусові разом з педрою, додайте 1 кг цукру. Варіть на слабкому вогні протягом 30 хвилин з моменту закипання, періодично перемішуючи.

- Далі перебийте масу до однорідності занурювальним блендером.

- Викладіть варення у стерилізовані банки та закрийте стерилізованими кришками.

Джерело: klopotenko.com

Куточок ГОРОДНИКА

Фіалки не прощають помилок: 5 речей, які непомітно знищують красуню на вашому підвіконні

Головні вороги фіалок, через які вони перестають цвісти.

Фіалки – це маленькі принцеси серед кімнатних рослин. Красиві, акуратні, компактні, нарядні і зовсім трішки прихливі. Вони є майже у кожного квітникаря вдома. Та ще й часто не в одному екземплярі. Купив одну фіалку, потім розмножив її, потім купив для компанії інший сорт, а потім ще один і ще один... Ось і вся квартира у фіалках! Знайоме? Напевно, багатьом!

Чудово, що фіалки компактні і не займають занадто багато місця на підвіконні. Це і дозволяє розвести вдома цілу фіалкову оранжерею.

Головне – зуміти зберегти рослини красивими і здоровими, не загубити їх і не зробити нічого такого, через що фіалки можуть відмовитися цвісти.

Що не можна робити з фіалками?

ОБПРИСКУВАТИ: ПАРА ТОНКОЩІВ

Насамперед хотілося б поговорити про обприскування, тому що саме це питання найчастіше викликає суперечки. Чи можна обприскувати фіалки? Я б відповіла так: якщо потрібно обробити рослини якимось препаратом від шкідників або хвороб, то обприскати фіалку можна. Але регулярно проводити цю процедуру звичайною водою я б не рекомендувала. Від цього вона, звичайно, не загине, але почати чахнути і підгнивати може. Щоб підтримувати вологість повітря і не допустити в'янення сенполії, краще поруч з нею поставити ємність з водою.

ПОЛИВАТИ ПО ЛИСТЮ

А ось що точно не варто робити, так це поливати фіалку зверху по листю. Так ви підвищуєте ризик загнивання розетки і загибелі фіалки. В ідеалі поливати фіалки гнітовим способом або через піддон. Можна раз на 7-10 днів ставити горщик з фіалкою у велику ємність з водою на кілька хвилин, щоб ґрунт вбрав стільки води, скільки потрібно. Після такого поливу потрібно дати зайвій воді стекти через дренажні отвори, і можна повертати фіалку на колишнє місце проживання.

Що стосується миття фіалок, то робити це в принципі можна, але дуже акуратно, не допускаючи потрапляння великої кількості води в горщик. Після миття потрібно промокнути надлишки води на листі і в точці росту.

САДИТИ У ВЕЛИКІ ГОРЩИКИ

Фіалки не потрібно висаджувати у занадто великі горщики, там вони не будуть цвісти. Існує золоте правило фіалководів: діаметр горщика має становити приблизно третину від діаметра самої розетки листя. Тобто якщо ваша фіалка в діаметрі 27 см, їй потрібен горщик на 9 см.

Для більшості дорослих стандартних фіалок ідеально підходять горщики діаметром 8-9 см. Для молодих розеток, так званих стартерів, достатньо буде горщика 5-7 см.

Чим ще загрожують великі горщики, крім як відсутністю цвітіння? Високою ймовірністю залити рослину. Адже великий об'єм ґрунту, який довго не просихає, провокує закисання та гниття коренів. Ви можете автоматично регулярно переливати фіалку, а це вкрай небажано.

ПЕРЕЛИВАТИ

Фіалки не виносять надлишку води. Поливати їх потрібно тільки тоді, коли земля майже повністю просохне. Перед поливом обов'язково торкайтеся ґрунту: сухий – значить поливати можна, трохи вологий – відкладіть процедуру до завтра. З часом ви вирахуєте оптимальний режим поливу для рослини, і не доведеться щоразу бруднити руки. Як фіалка реагує на надлишок води? До нього вона дуже чутлива: коріння починає гнити, листя м'якнати, світліти і обвисати, фіалка буде відмовлятися цвісти.

Фіалки не люблять холоду, температура нижче 15 градусів для них згубна. Вони зовсім не виносять протягів і різких перепадів температури. Навіть якщо вдома, як вам здається, тепло, фіалкам на продувному вікні може бути прохолодно. Особливу небезпеку становлять керамічні горщики: їхня поверхня сильніше охолоджується на протязі, вони будуть охолоджувати ґрунт і можуть заморозити коріння фіалки.

Джерело: UkrMedia

19 листопада середа	20 листопада четвер	21 листопада п'ятниця	22 листопада субота	23 листопада неділя	24 листопада понеділок	25 листопада вівторок
- 3° + 3°	+ 2° + 3°	+ 4° + 6°	+ 2° + 4°	+ 2° + 7°	+ 5° + 8°	+ 4° + 8°
743 ТИСК, ММ	738 ТИСК, ММ	741 ТИСК, ММ	747 ТИСК, ММ	740 ТИСК, ММ	734 ТИСК, ММ	738 ТИСК, ММ

Цікаві факти про сон

- Більшість жителів планети спить у період з 20:00 до 01:00 за всесвітнім скоординованим часом UTC. Пік сновидінь припадає на 01:00 за київським часом – у цей період понад 57% землян відпочивають і бачать сни у своїх ліжках.
- Чутливість сну у людей залежить від роботи ділянки головного мозку під назвою «таламус» – він здатний виробляти імпульси, що фільтрують зовнішні шуми, які можуть розбудити сплячу людину.
- Учасник гурту The Beatles Пол Маккартні стверджує, що вперше почув мелодію, яка згодом стала хітом «Yesterday», уві сні.
- Деякі тварини, наприклад корови, коні та слони, можуть спати стоячи завдяки фізіології своїх колін. Фламінго пішли ще далі – вони сплять не просто стоячи, а стоячи на одній нозі. Зазначимо, що ці тварини можуть спати і лежачи, коли почуватися в цілковитій безпеці.
- Угорський солдат, який під час Першої світової війни отримав кулю в скроню, вижив, але більше жодного разу не зміг повноцінно заснути. Незважаючи на безсоння, чоловік почувався добре і прожив ще близько 40 років.
- Бегемоти можуть спати під водою – вони спливають на поверхню кожні 3-5 хвилин, щоб вдихнути повітря, але при цьому не прокидаються.
- Людям із мутацією гена hDEC2 для нормальної життєдіяльності достатньо спати по 4 години на добу.
- Глухонімі люди уві сні можуть «розмовляти» руками мовою жестів – так само, як люди без проблем зі здоров'ям розмовляють уві сні. Люди, народжені сліпими, бачать сни без візуальної картини, а сни осліплених у процесі життя нічим не відрізняються від сновидінь зрячих людей.
- Лелеки, чорні стрижи та темні крижани, втопившись під час тривалого перельоту, можуть заснути на 10 хвилин просто в повітрі.
- У Лондоні 2011 року поставили виставу «Коліска», під час якої глядачі розташовувалися на ліжках і засинали. Метою акторів було розташувати їх до приємного сну. Вранці театралів, які виспалися, годували сніданком, що входив у вартість квитка.
- Півкулі мозку дельфінів і китів сплять по черзі, щоб тварини могли спливати на поверхню й дихати під час відпочинку.
- Знаменитий художник Сальвадор Далі часто засинав, сидячи на стільці та стискаючи в руці важкий ключ. Коли він міцно засинав, ключ із гучним стуком падав на підлогу і будив живописця. За словами художника, після пробудження він легко знаходив розв'язання різних проблем і сповнювався нових ідей для творчості.
- Трохи більше 10% зрячих людей не бачать кольорові сни.
- Чоловіки найчастіше бачать уві сні інших представників сильної статі, а жінки – представників обох статей у рівних частках.
- Через 5 хвилин після пробудження людина в змозі пригадати свій сон тільки наполовину, а через 10 хвилин – лише на 10%.
- Люди проводять уві сні в середньому третину свого життя.
- Людина є єдиним ссавцем, здатним усвідомлено позбавити себе сну.
- У людей, які проводять уві сні менше 8 годин на добу, частіше спостерігається схильність до переїдання й ожиріння.
- Через 16 годин без сну у людей відчутно падає працездатність.
- Деякі вчені вірять в існування віщих снів, що містять справжні відомості про майбутнє.
- Люди не можуть побачити уві сні незнайомих – усіх персонажів своїх сновидінь вони хоча б раз зустрічали в реальності.
- Люди починають бачити сни приблизно через півтори години після засинання. Сновидіння займають 15-20% від загального часу, проведеного уві сні.
- Найдовше сновидіння із зафіксованих ученими тривало 3 години і 8 хвилин. Про те, що ж снилося в цей момент рекордсмену, нічого не відомо.

Джерело: faktypro.com.ua

РЕКЛАМА

КУРСИ ВОДІІВ ВІД ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ ЛІЦЕЙ»

Категорії, які можна відкрити
A1, A, B1, B, C1, C, D1, D, BE, C1E, CE

Романівка	067-410-12-15
Романів	067-799-04-27
Миропіль	067-895-10-86
Любар	096-565-26-15
Чуднів	097-992-61-48
Житомир	067-900-02-54
	068-288-28-77
Хоршів	097-516-12-25
Коростень	067-391-89-29
Новоград-Вол.	097-554-28-16
Черняхів	097-253-60-24
Ружин	097-487-88-32
Бердичів	097-466-91-50
Андрушівка	067-410-22-60
Нова Борова	067-347-47-80
Попільня	067-946-49-66
Бердичів	097-466-91-50

БУДМАТЕРІАЛИ

м. Чуднів

- ДОШКА ПОЛОВА
- ВАГОНКА
- РЕЙКА МОНТАЖНА
- БРУС

097 745 54 59
098 410 70 17

КУПУЄМО ВРХ

КОНЕЙ, ТЕЛИЦЬ, БИКІВ, ТЕЛЯТ, ВІВЦІ, ДОРІЗИ.
КОРОВИ ТА КОНІ НА УТРИМАННЯ

096 602 47 07

(0 800 213 103

телефонуйте до контакт-центру
системи з надання безоплатної
правової допомоги

МІНІСТЕРСТВО
ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ ПРАВОВА ДОПОМОГА ПОРУЧ

М'ЯСОКОМБІНАТ ЗАКУПОВУЄ

ВРХ (бички, телиці, дорізі, лежаче)
Коні

ПРИЙМАЄМО
НА ФЕРМУ:
дійних корів,
телиць
лошат

Високі ціни! Гарантована оплата!

068 867 24 91

ВТРАЧЕНИЙ ДИПЛОМ ПРО ОСВІТУ
ТМ № 12656134, ВИДАНИЙ УЧИЛИЩЕМ № 5, НА ІМ'Я СЕЛЮЧЕНКА ОЛЕКСАНДРА ОЛЕКСАНДРОВИЧА, ВВАЖАТИ НЕДІЙНИМ.

ВТРАЧЕНЕ ПОСВІДЧЕННЯ ОФІЦЕРА
СЕРІЯ УК № 201246, ВИДАНЕ ВІД 02.11.2017Р., НА ІМ'Я ЧЕБАНА ОЛЕКСАНДРА АНАТОЛІЙОВИЧА, ВВАЖАТИ НЕДІЙНИМ

РОЗМІЩЕННЯ РЕКЛАМИ В ГАЗЕТІ

НАС ЧИТАЮТЬ
10 000 РОМАНІВЧАН

ВАРТІСТЬ РОЗМІЩЕННЯ
ОГОЛОШЕНЬ:

- звичайне - 10 грн/тиж.
- жирним шрифтом - 15 грн/тиждень
- рекламний блок - 3 грн/см.кв

Відділ реклами: 067-412-89-81

20.ua ДОВІДКА, СТВОРЕНА ЗА ВАШИМИ ВІДГУКАМИ

Житомирський
районний ТЦК та СП
**запрошує
на службу
за контрактом**

Для проходження військової
служби за контрактом в ЗСУ
звертайся до Житомирського
районного ТЦК та СП за адресою:
м. Житомир, вул. Тараса Бульби-
Боровця, 21, тел.: 093 868 52 30.

20.ua

ДОВІДКА, СТВОРЕНА ЗА
ВАШИМИ ВІДГУКАМИ

19 листопада 2025 р.
№ 37 (318)

Газета є членом
Всесвітньої газетної
Асоціації

Ідентифікатор медіа R30-02941.

Видавець – ПП "Медіа Ресурс";
адреса: 10014, м. Житомир,
вул. Рильського, 9, каб. 407

Адреса редакції: м. Житомир,
вул. Рильського, 9, 4й пов., каб. 407

Тел.: (0412) 418-189

Директор:
Олександр Васильковський,
тел.: 0 (67) 510-50-75
alex.vasilykovskiy@gmail.com

Головний редактор:
Ольга Сидельська,
тел.: 0 (97) 470-60-17

Рекламний відділ:
Людмила Павлюк
тел.: 0 (67) 412-89-81

Редакція не несе
відповідальності за зміст
реklamних матеріалів.
Редакція може не
поділяти думку авторів
матеріалів. Передрук
матеріалів видання
повинен бути узгодже-
ний з редакцією.

Віддруковано
в друкарні «ВІД і ДО»,
м. Чернівці, вул. Заводська, 37-В.
Тел.: (050) 3763347.

Зам. наклад: 5000 прим.
Замовлення № 1472.

Частина тиражу
розповсюджується
безкоштовно.

9 786177 234110